

Laptulajdonos:
 Cs. VÁKÁR LAJOSNÉ.
 Felelős szerkesztő
 BRZSZECH VIKTOR.
 Kiadóhivatal:
 Vákár könyv- és papírkeres-
 tedése Csikszékben, hová
 a hirdetések árai és előfizetési díjak előre küldendők.
 Egyes szám ára Let 2.—

CSIKI LAPOK

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS TARSADALMI HETILAP.

Hirdetési ár:
 Egész évre . . . . . Let 160.—
 Félévre . . . . . 80.—
 Negyedévre . . . . . 40.—
 Kalföldre egy évre . . . . . 440.—
 Hirdetési díjak a leg-
 olcsóbban számítottnak.
 Készítők nem adnak vissza
 Nyilvántartási költségek
 díja soronként Let 25.—
 Megjelenik minden vasárnap

A gyűlölet hangulata.

A világon ismét óriási gyűlölet-hullám vonul végig. Minél nehezebbek a történelmi napok, annál türelmetlenebb idegesebb a népeknek egymásiránti élete. Ami a romániai viszonyokat illeti, előre lehetett látni mindazt, ami bekövetkezett. Nem kellett jósnak lenni ahhoz, hogy előre meglássuk azt a veszedelmet, amely világpolitikai kérdéseknek belső kioldásával és együttélésük újabb keresztjévé válhat.

A revízió ügye a szemünk előtt nőtt nyugtalanító, gyűlöletet szikrázó óriási kigyóvá. Újságok, magánvallalkozások sáfar kezében a revízió kérdése mára a legújabb és legújabb gyűlöletanyag lett, amely gyilkos természetével pusztító módon nyomja rá bélyegét embermiliók egész existenciájára.

As uralkodó faj részéről kitermelt és az uszító hadjárat egy olyan ellenszenves hangulatot, amelyhez fogható csak az imperiumváltozás első éveit nyújtottak.

Tizenöt évi együttélés után kész a mérleg. Az általános vajudásból, földrészeket átfogó nagy gazdasági érdekekkel érintő próbálkozásokból született meg az új fogalmak tükrözésének másfél évtizednek azt a munkáját, amelyet elvégzett a lelkek megbékülése és közöledése felé.

Ebben az országban, ahol sok milliós kisebbségnek kell állandó küzdelmet folytatni a többségi nemssel szemben, itt, ahol annyi jóindulatú de románytelen akció szervező hajótörést a fagyos elszakított-ágon, egyenesen katasztrofális értelme van annak a gyűlölet-hullámnak, amely felotlogott a revízió nyomán.

Sajnos, tagadni sem lehet, hogy létezik egy megerősített kitenyészett belső alaphang, amely ismét bizalmatlan veitük szemben, megtorló, kegyetlen és nemelynek éle ártatlanul sújt. Nem vitás, hogy sikerült a román nép lelkében tömegjelenségekkel felleptetni a szeretetlenségnek szavát és az sem vitás, hogy a megértéssel, a kibéküléssel és teatvéri összefogással gyengébb lábon állunk, mint amikor tizenöt évvel ezelőtt elindultunk az új történelmi hivatás betöltésére.

Lesújtó, megdöbbentő valóságok ezek. Értelmünkön kívüli, szomorú jelenségek, amelyek lavinaszerűen göngyölít fel a konszolidációs törekvések lehetőségét és utját vészárk és ózlatok közöledésnek.

A románai magyarság, amelynek a szeretetre akkor nagy szüksége van, igazán fajdalmasan emlékezik a történelmi tényekre. A románai magyar nép minden gyarapítás, és gyűlölet között állja a becsületet, hűségét a magyarság fogalmát. Törvénytelenül, királyhi, kötelességteljesítő alapterméseivel a benne rejlő értékeket szívesen ajánlja a körön hazájának javára. Vért, életet kínáló elhatározással teljesíti a polgári kötelességet. És csak egyet kíván: hogy egyenlő jogú állampolgára legyen annak a földnek, amelyen ma a román néppel közös állami életet él.

Ezért nem gyűlölet jár részére. Akadályozzuk meg azokat a beteges kezdeményezéseket, amelyek ellene önkéntes gyűlöletre hangolják a többségi népet.

Végül is akarmennyire elvakultak és elbizakodottak vagyunk, nem lehet figyelmen kívül hagyni azt, hogy ennek az országnak nagy szüksége van a belső népek megelégedettségén épülő erőre. Nem Nyugat, hanem Kelet miatt.

Igazán csak tőlünk függ, hogy kikapcsoljunk az életünkben egy hasontalan, gyűlöletet szító fogalmat és helyette a keresztény társadalmi rend érdekében egy határtalan szeretetben egyesítsük az egymásra utalt népeket.

A közbirtokosságok működésének ellenőrzését célzó hivatalos intézkedések.

A mint ismeretes a folyó évi április hó 7 én kihirdetett módosított szövetségi törvény 160. szakasza értelmében a közbirtokosságok és egyéb vagyontársaságok ellenőrzése és azok működésének technikai irányítása a Szövetségi Nemzeti Hivatal hatáskörébe utaltatott és a jövőben a közbirtokosságok ellenőrzését ezen hivatal ellenőrző közegei fogják gyakorolni. Mivel a törvény végrehajtását illetően a kisebbségi sajtó-organumok enidreig kellő tájékozottság hiányában különféle magyarázatokat közöltek, amelyek nem voltak alkalmasak a közönség helyes tájékoztatására a különféle kommentárokat adtak alkalmat, úgy vélelem nem lesz érdekes, ha jelen soraimmal, a Szövetségi Nemzeti Hivatalnak a közbirtokosságok ellenőrzése tárgyában kiadott hivatalos tájékoztatóit a csiki közbirtokosságok helyes tájékoztatása céljából az alábbiakban ismertetem.

A szövetségi törvénynek a közbirtokosságok és egyéb vagyontársaságok ellenőrzésére vonatkozó rendelkezéseit az újonnan kiadott végrehajtási utasítás értelmében hajlandók végre. A végrehajtási utasítás

szerint a törvény rendelkezései kiterjednek mindazon vagyontársaságokra és közbirtokosságokra, amelyek vagyonukat osztatlanul bírják régi okmányok, vagy legalább 30 évi háborítatlan használat alapján s a melyekben a közbirtokosok arányjoga birtok testek, családok, családfők szerint vagy egyénleg megvannak állapítva. Ezen kategóriába tartoznak az összes csoportosult erdő és legelő tulajdonosok is, amelyek működését külön törvények nem szabályozták vagy ha voltak ilyen törvények azok az 1923 évi új erdőtvény által hatályon kívül helyezettek. A végrehajtási utasítás az összes a fenti kategóriába sorolt csoportosulásokat közös néven vagyontársaságoknak (obstii) nevezi el.

A Szövetségi Nemzeti Hivatal ellenőrzése kiterjed a fent említett vagyontársaságok javainak mikénti kezelésére, még akkor is, ha ezek a vagyontársaságok nincsenek törvényesen megalakulva.

A végrehajtási utasítás a közbirtokosságok hivatalos működésére vonatkozó következő általános intézkedéseket tartalmazza:

A közbirtokosok kötelesek minden évben egy rendes közgyűlést tartani, amelynek tárgysorozatába a következő pontok veendőek fel:

- A múlt évi számadások jóváhagyása s az igazgatóság tagjainak a felmentvény megadása vagy jogos esetekben azok felelősségre vonása.
- A múlt évi tiszta nyereség megállapítása s annak felosztása a tagok között arányraeik arányában.
- Az igazgatósági tagok javadalmasításának megállapítása s a tiszta nyereség legfennebb 10% ig; erre vonatkozólag a Szövetségi Nemzeti Hivatal előzetes jóváhagyása kikérendő.
- A költségvetés jóváhagyása. Azon esetben, ha a közgyűlésnek előterjesztett költségvetés kiadásai nem fedezhetők a rendes évi bevételekből, a közgyűlés határoz a felett, hogy a mutakozó hiány milyen módon fedetessék a tagok által költség hozzájárulás címén.

e) Az igazgatósági tagok megválasztása. A Szövetségi Hivatal hivatalból megsemmisítheti a közgyűlés által szabálytalanul vagy törvény ellenében megszavazott határozatokat.

Az igazgatóság köteles az üzleti év lezárásától számított három hónapon belül a közgyűlésnek jóváhagyás végett benyújtani az évvégi záró számadásokat a jövedelem és veszteség kimutatással együtt, valamint az évi költségvetést is. Ha az alapszabályok másként nem intézkednek a zárszámadások minden év december 31-ével készítenők el.

Az igazgatóság tagjai kötelesek a közgyűlés megtartásától számított 16 napon belül a járásbíróshoz benyújtani a következő okmányokat:

- A mérleg másolatát, valamint a tiszta jövedelm felosztására vonatkozó határozat másolatát.
  - A közgyűlés jegyzőkönyvének másolatát.
  - Azon közbirtokosok névjegyzékét, akik az év folyamán belettek a közbirtokosságba vagy megszűntek közbirtokosok lenni, az arányjogok feltüntetésével.
- A fenti iratok a Szövetségi Hivatalnak is megküldendők, a közgyűlés után számított 8 napon belül. Az igazgatósági tagok kötelesek a szövetségi törvény 41. szakaszában előírt regisztereket vezetni, amelyek a következők:

- Bevételi nyugta könyv és kiadási utalványoszási könyv, perforált kottor rendszerű.
- Írtató könyv.
- A közgyűlés és az igazgatóság határozatainak beírására szolgáló jegyzőkönyv.
- Leltár könyv a közbirtokosság vagyonának nyilvántartására.
- A közbirtokosságok tagjainak névjegyzékét, azok arányjogait és az esetleges változásokat tartalmazó könyv.
- A számadások nyilvántartására alkalmas napló (jurnal) és főkönyv (Carte-mare).

Mindenben regiszterek költségkímélés céljából az igazgatóság összes tagjal által vagy a Szövetségi Hivatal ellenőrző szervei által hitelesítendők.

Az igazgatóság tagjai egyetemlegesen felelősek a közbirtokosságok vagyonának kezeléséért valamint mindazon károkért, amelyek hanyagság vagy szabályellenes vagyontársaság követésében állanak elő. Az igazgatósági tagok felelősségét ilyen esetekben a Nemzeti Szövetségi Hivatal ellenőrző közegei állapítják meg. A Szövetségi Hivatal dönt az igazgatósági tagok és alkalmazottak felfüggesztése és azok helyettesítése esetében, ha azok bűnössége megállapítást nyert, míg azok végleges eltávolítása és büntügyi szankciók alkalmazása a bíróság hatáskörébe tartozik.

A közbirtokosságok és egyéb vagyontársaságok a Nemzeti Szövetségi Hivatal jogvedelmét élvezik. Az évi költségvetés a Szövetségi Hivatal utasításai alapján állítandó össze s annak jóváhagyása után lesz végleges.

A közbirtokossági pénzalapokat, ha azok nem feltétlen szükségesek, a költségvetési tételek azonnali és naponkénti fedezésére, az igazgatóság köteles a Központi Szövetségi Bankhoz betét gyanánt letenni valamint az eladásokból és egyéb műveletekből származó nagyobb pénzüsségeket is, amelyek az erdőstészekhez és a kitermeléshez nem szükségesek.

A Szövetségi Nemzeti Hivatalnak jogában áll a közbirtokosságok mindennemű vagyon kezelését, az igazgatósági tagok és alkalmazottak működését ellenőrizni s bármilyen intézkedéseket tenni, amelyek megtételére a szövetségi törvény ezen hivatal felhatalmasa s amelyeket a múltban az erdőtvény a Népbankok központja hatáskörébe utalt.

Az ellenőrzési költségek és jogi képviselők költségeinek fedezésére a közbirtokosságok évi költségvetésébe a bruttó bevétel legfennebb 1%-a veendő fel. Ezen hozzájárulás a folyó évben a Nemzeti Szövetségi Hivatal által 1%-ban állapított meg, amelyet a közbirtokosságok kötelesek ezen hivatal pénztárába közvetlen befizetni vagy az ellenőrző közegeknek igazolt meghatalmasítás felmutatására, nyugta ellenében kifizetni.

A Szövetségi Nemzeti Hivatal ezen alpból fedezni az összes ellenőrzési költségeket, adott esetekben jogi képviselők nyújt s mindennemű technikai utasítás megad a közbirtokosságok vagyontársaságával kapcsolatban.

A fenti rendelkezések közöledésével a közbirtokosságok vezetőinek kívántam általános jellegű utmutatással szolgálni s felhívni a figyelmét arra, hogy a jövőben a közbirtokosságok belső ügykezelésének és vagyontársaságának ellenőrzésére kizárólag a Szövetségi Nemzeti Hivatal s annak külön meghatalmasításával ellátott ellenőrző közegei hivatottak.

Kertész Béla,
 állami szövetségi gazdasági felügyelő.

Az Országos Magyar Párttól.

Sz. 778—1933.
 Valamennyi vármegyei és törvényhatósági jogú városi tagozatnak;
 Az Elnöki Tanács és Intézőbizottság tagjainak.

MEGHÍVÓ.

Az Országos Magyar Párt 1933 évi július hó 2-án délelőtt 10 órakor, Marosvásárhelyen, a Transylvánia szálló nagytermében tartja

NAGYGYŰLÉSÉT,

melyre a vármegyei és törvényhatósági városi tagozatok képviselőit, az Elnöki Tanács és Intézőbizottság tagjait a Szerv. Szabályzat 25. §-a értelmében tisztelettel meghívjuk.

Kolozsvár, 1933 évi június hó 14-én.

Dr. gróf Bethlen György, elnök. Dr. Deák Gyula, főtitkár.

Tárgysorozat;

- Elnöki megnyitó és előterjesztések.
- a) az Intézőbizottság jelentése a Párt működéséről;
 b) a szakosztályok előterjesztései.
- Általános tisztaújítás.
- Indítványok.

Gusti közoktatásügyi miniszter Csikmegyében.

Gusti közoktatásügyi miniszter június hó 14-én Csikvármegyébe érkezett. A minisztert Dr. Aurel Tetu főispán fogadta Tusnádfürdő. Kisérletben volt Callani a kisebbségi iskolák felügyelője, Petrescu államtitkár, Pora közoktatásügyi felügyelő, Tusnádfürdőn hozzá csatlakoztak Chirca csikmegyei tanfelügyelő és Lates inspektor.

Közoktatásügyi miniszter dr. Tetu főispán kíséretében június 14-én reggel indult el Tusnádfürdőre. Utiközben látogatást tett a Tusnádi községi áll. iskolában, a kosmási felekezeti és állami elemi iskolákban, a cskaszentmártoni állami és felekezeti iskolában valamint a cskaszentkirályi állami és felekezeti iskolákban. Mindentűt a legteljesebb megelégedését fejezte ki. Több felekezeti iskolában a tanulókat arra intette, hogy a román nyelvet tökéletesebben megtanulják.

A miniszter a déli órákban érkezett meg Csikszékbe, ahol a vármegyeháza előtt a katonai, polgári hatóságok, iskolák és a Magyar Párt képviselője várta. Spiru Tudor a „Petru-Rares” liceum igazgatója talpraesett rövid beszéddel üdvözlötte a minisztert, aki nyomban elindult a helybeli iskolák látogatására. Megtekintette az óvodákat, asután az állami elemi iskolát. Itt az iskolának nevében Jenoi Desideriu tartalmas beszéddel üdvözlötte. Az osztályok megvizsgálása után

meleg elismerését fejezte ki Chele igazgatónak a példás rend és oktatás felett. Azután a helybeli római kat. főgimnáziumot kereste fel. Megtekintette az intézet szerterait, előadásokat hallgatott, majd végig beszélt az egész tanári karral. Az intézet vezetőjét példásnak találta, amelyért Papp János igazgatót elismeréssel adózott. Innen a Petru Rares liceumba látogatott a miniszter, ahol szintén megelégedését juttatta kifejezésre Spiru Tudor igazgató lelkiismeretes munkájáért.

A hivatalos látogatást 60 személyes közbéd követte a Transsylvania étteremben, amelyen Dr. Tetu, Vlad Ildor és Spiru Tudor köszöntötték a minisztert.

A Magyar Párt tisztelgése.

A cskimegyei Magyar Párt nevében Dr. Pál Gábor, Dr. Kolombán József, Dr. Kovács Károly és Dr. Piner Arpad külön kihallgatáson voltak a miniszternél, hogy különböző megyei vonatkozású iskoláügyeket feltárjanak.

A miniszter rendkívül szívélyesen fogadta a küldöttséget, akik elsősorban az óvodák ügyét ismertették.

Előadták, hogy az 1924 évi állami elemi iskolai törvény 48. cikke értelmében ott létesítendő, hol annak szükségessége mutatkozik. E rendelkezés folytán főleg a székely megyékben rendelkeztek a községi miniszterium óvodák létesítését. Csopán Cskimegyében a községi miniszterium 1929 évi szeptember hó 17-iki 125.296 számú rendelete egyezzer 43 óvoda megnyitását tette kötelezővé, holott Erdélyben csaknem teljesen román lakosságú megyékben alig egy néhány óvoda működik. (Hunyadmegye 421 községében 38 óvoda, Máramarosmegye 52 községében 5 falusi és 3 városi óvoda van, míg Cskimegye 60 községében 60-on felüli óvoda működik.)

Az a tény, hogy a székely megyékben és így Cskimegyében is minden községben óvodák létesítettek, a lakosság jelentékony megterhelését okozza. Az említett törvény 48. cikke értelmében ugyanis a politikai község köteles viselni az óvodák dologi terheit, amelyekből a román lakosságú erdélyi megyék községei mentesítve vannak azért, hogy azokban óvodákat nem állítottak fel.

Az állami óvónők túlyomó része az óvodákotételek gyermekekkel nem is tud érintkezni, mert nem érti a gyermekek anyanyelvét. Ennek következtében eleget tenni annak a feladatnak, hogy a kisgyermeket előkészítse az elemi oktatásra. A Magyar Párt parlamenti képviselői mindezekre beadványban mutattak rá és osatolták az óvónők névsorát is, feltüntetve azt, hogy ki nem beszéli a gyermekek anyanyelvét. A községi miniszterium 170204—1932 sz. alatt a beadványra azon választ adta, „hogy kevés azon óvónők száma, kik a magyar nyelvet nem értik” és azon panaszra, hogy az itteni téli nagy hidegekben apró gyermekek nem mehetnek óvodákba, úgy rendelkezett, hogy az óvodák március hó 1-étől november hó 1-ig működjenek. Ez utóbbi rendelkezés a szülők folytonos zaklatására és büntetésére fog okot szolgáltatni, mert a szülő a nyári és őszi gazdasági munkák idején kis gyermekét kénytelen a falvi mezőkre és kaszálókra magával vinni, minthogy otthon felöltözni nem marad. Az óvodáztatás tehát a szülőknek semmiféle előnyt nem, hanem csak hátrányt jelent.

Kérésünk tehát az, hogy szüntessék meg az óvodákat, amelyek a lakosságnak szükségtelen megterhelést jelentenek.

A miniszter az óvodákra vonatkozóan tett előterjesztésre azt a kijelentést tette, hogy az óvodákat nem szüntetheti meg. Azokra szükség van. Belátja azt, hogy olyan óvónő, aki a gyermek anyanyelvét nem ismeri nem működhet. Intézkedni fog, hogy olyan óvónők tésenek Csikba, akik a lakosság nyelvét ismerik.

Az elemi iskolák ügyében előadták, hogy számos elemi iskola megszüntethető volna olyan magyar községekben, hol nyilvánossági joggal bíró és az összes tankötelesekre elegendő római kat. magániskolák működnek. Több olyan állami elemi iskola van, melynek alig néhány tanulója van és ezek között is többen olyanok, kik az iskolát tényleg nem látogatják. Ez iskolák fenntartása is a községeket terhelik és így a legindokolatlanabb kiadások viselésére vannak kötelezve.

A miniszter kijelentette, hogy iskolákat nem szüntethet meg, mert azok előnyre vannak a nemes versenynek. Elismeri azonban itt is azt, hogy a tanítónak ismernie kell a kisebbbbségi gyermek nyelvét.

Magyar tagozat a volt helybeli leányiskolánál.

A Magyar Párt küldöttsége előadta, hogy a „Csiiki Magánjavak” név alatt ismert vagyonközösség Csiikszereében leányiskolát tartott fenn. A javaknak 1923 évi elkobzásával egyidejűleg ez az iskola is elvételre és abban a teljesen román tanítványú „Petru Rares” vegyes gimnázium foglalt helyet. A Nemzetek Szövetségének 1932 évi szeptember hó 27-iki jegyzőkönyve szerint a magas kormány arra vállalt kötelezettséget, hogy magyar tagozatot is létesít, ha elegendő tanuló jelentkezik. Tekintettel arra, hogy helyben létezik a római kat. főgimnázium, mely még magasabb tanulói létszám betegadására is elegendő, mint a jelenlegi tanulói létszám, a magyar szülőknek az volna érdeke, hogy a magyar tagozat csak leányok részére létesíttessék és így a szülők megkíméltesenek azon kiadásoktól, amit leánygyermeküknek más megyékben való taníttatása okoz. Tekintettel azonban arra, hogy 12—15 éves leánygyermeknek hasonlókorú fiúgyermekkel együttes oktatása nem lehet célszerű, kérjük azt, hogy ne vegyes, hanem csak leánytagozat létesíttessék.

A miniszter e tárgyban kijelentette, hogy a felállításod isko'á ovitelen vegyei less.

A küldöttség esenkiül számtalan isko'seirelmet említett fel, amelyekre vonatkozóan kérte a miniszter, hogy azokat írásban terjesszék e'ó.

Gusti közköztalálklyi miniszter folyó hó 14-én délután még látogatást tett a rákosai, karcfalvi, szenttamási, vasibéli és gyergyószentmiklósi isko'ákban, majd június hó 15-én tovább folytatta körutját Udvarhely felé.

Nagyszabású mezőgazdasági kiállítás Sepsiszentgyörgyön.

Az Erdélyi Gazdasági Egyesület a folyó évben augusztus hó 26—30. napján rendezti meg az ideig régi jó hírnevét ismert mezőgazdasági, ipari és kisipari kiállítását Sepsiszentgyörgyön a Háromszék-vármegyei Gazdasági Egyesület, a megyei Mezőgazdasági Kamara és a Fekélyi Nemzeti Múzeum támogatásával. A kiállítás minden eddigelőt nagyobb szabású, változatosabb és gazdagabb lesz előre láthatólag, dacára a súlyos gazdasági viszonyoknak. A gazdalközösség a régóta húzódnó válság tartama alatt senyira elak között mindennemű beszerzés elől, hogy most má: elkérthetetlen gazdasági gépeknek, eszközöknek és anyagoknak pótlása. A konverziós törvény már is érezhető némi hátsát, ami az aratások befejezése után még inkább érezhető lesz a termények értékesítésének idején. Addig a gazdasági szükségleti cikkek árai is alka m'zkodni fognak a válság által letört gazdasági ter mény árákhoz és ez lesz az első alkalom, amikor a mezőgazdaság és ipar az egymáshoz való közeledésre az első lépéseket megtesszi.

A kiállítás 12 önálló csoportra oszlik. Külön csoportokban szerepelnek: a mezőgazdasági termények és termékek, a gyümölcs, zöldség és virágkertészet, szőlészet, borszat; a kisipari kiállítás, amelyben bemutatásra kerülnek a romániai galambok, nyulak. Külön csoportban szerepel az Erdélyi régió Mészáros Egyesület rendezésében a méhészeti kiállítás, mely különösen gazdagnak ígérkezik. Ez alkalommal az EYE mé-

hészeti vándorgyűlést is rendez. U) csoportok az erdészet és vadászat, mely a Székelyföld erdőrendezéseihez tövében szép sikerrel kecsesgát és igen helyes volt, hogy a rendezőség ezt is programmba vette. A vadászati kiállítást galambfőző és kotorkéverseny fogják kiegészíteni, amelyek a nagyközönség számára is szórakoztatók lesznek. Az ipari kiállítás csoportjában kerülnek bemutatásra a gazdasági gépek, eszközök, anyagok állományosságát, egészségügyi, növényvédelmi szerek, műtrágyák, járművek, szállítási eszközök, autók, kosok, háztartási lakberendezési, ruházati és stb. Ipari cikkek, 'ermékek tartási lakberendezési, ruházati és stb. Ipari cikkek, 'ermékek és új találmányok. Az élelmiszeripar is külön csoportot kapott, amelyben az iparilag előállított nyers és fagyaszításra kész élelmiszerek kerülnek kiállításra. A néprajzi, háziipari csoportok együtt szerepelnek a természeti kinovelkel. Mindhárom csoport gazdagnak, tanulságosnak és változatosnak ígérkezik. Az irodalmi csoport be mutatják be a szakirodalom újabb termékeit. A képzőművészet is helyet kapott a nagyszabású kiállításon, azaz az intencióval, hogy a birtokos osztálynak és k'gazda közönségnek a kalma legyen megismereni Erdély mai képzőművészetét közvetlen közelről. A turisztikai csoport létesítését kívánatosnak tette a Székelyföld szemtanún és Svájc szépségeivel vetekedő gyönyörű kiránduló helye. Ezeket sokan nem ismerik még és sok helyet kell könnyebben megközelíthetővé tenni, amit leginkább az ilyen kiállításokkal kapcsolatos kirándulások és turisták gyűléseken lehet megvárgyalni. Ehez kapcsolódik azután a fényképezési kiállítás is, amelyen a mezőgazdasági tárgyú fénykép felvételeken kívül egyéb, turisztikai stb. felvételek is kiállíthatók úgy amatőrök, mint hivatalos fényképezők által. Ugyan e csoportban fényképezési kellékek is kiállíthatók.

A kiállítás helyét a rendezőség 50%-al learszállította és a csoportosan kiállítók, valamint nagyobb kiállítók részére ezen kívül is nyújt kedvezményt. Gondoskodik a rendezőség az áru és személyszállítás kedvezmények megszerzéséről. A kiállítás rendezése már teljes lendülettel hozzá fogott az előkészületekhez. Mindennemű megkeresés az EGE titkári hivatala címére küldendő Kolozsvárra augusztus 16-ig, azon túl pedig Sepsiszentgyörgyre. Kívánatra prospect-ot díjtalanul küld a rendezőség.

A kiállítás öt napjának a beosztása, röviden összefoglalva a következő: Augusztus 26-án reggel 9 órakor a háromszékmegeyi Mezőgazdasági Kamara és a háromszékmegeyi Gazdalközösség Egyesülete által rendezendő tenyér-kiállítás megnyitása, a jutalomdíjak kiosztása. D. e. 10 órakor a mezőgazdasági, ipari és kisipari kiállítás megnyitása, a kitüntetések kihirdetése. Utána térszene. D. e. 11 órakor a háromszékmegeyi Gazdalközösség Egyesületének díszközgyűlése. Déliben 1 órakor társas ebéd. D. u. 3 órakor 'a'ajmüvelő gépmutatás. D. u. 4 órakor az erdélyi Magyar Kisebbségi Nők Központi T. társaságának háziipari előadásnorozata. D. u. 5 órakor kerületi teniszverseny megnyitása. Este 9 órakor a Magyar Daloszevetség kerületi dalosversenye.

Augusztus 27-én reggel 8 órakor az Erdélyi régió Mészáros Egyesület méhészeti vándorgyűlése. D. e. 11 óratól szakelőadások. D. e. 12 órakor fogatverseny. Déliben 1 órakor bankett. D. u. 3 órakor gazdasági részére lövésverseny. D. u. 4 órakor szakelőadások. D. u. 5 órakor szabadidő felmunka előadás. Este 9 órakor falusi szobavárló előadás.

Augusztus 28-án reggel 9 órakor galambfőző verseny. D. e. 10 óratól szakelőadások. D. e. 11 órakor onkorra termelők gyűlése. Déliben 1 órakor közbéd. D. u. 3 órakor falusi túzóto verseny. D. u. 4 óratól szakelőadások. D. u. 5 óratól kotorkéverseny to. zra és rórkára. Este 9 órakor falusi munkavédo előadás.

Augusztus hó 29-én d. e. 10 óratól szakelőadások. D. e. 11 órakor szövetkezeti vándorgyűlés a gazdasági és hitel-szövetkezetek részére. Déliben 3 órakor szakelőadások. D. u. 5 órakor fociball mecca. Este 9 órakor gazdasági tárgyú mozid előadás, szünet alatt díszterem és box-verseny.

Augusztus hó 30-án, szerdán délelőtt 9 óratól szakelőadások. D. e. 11 órakor turistaegetlet alakuló közgyűlés. Déliben 1 órakor közbéd. Déliben 3 óratól szakelőadások. D. u. 7 órakor a kiállítási bezárása.

A kiállítás tartama alatt több turista kirándulás lesz Székelyföld természeti szépségeinek és fürdőinek megtekintése céljából.

KÜLÖNFÉLÉK.

— A helybeli oserkessosapatok ünnepélyes fogadalomtetele június hó 18-án déli 12 órakor lesz a Vigadó nagyermeben.

A „CSIKI LAPOK” TÁRCÁJA.

Károly Ferenc József magyar—osztrák trónörökös. a későbbi IV. Károly király és császár látogatása Csiikszereében.

— Történelmi emlékezések a világháború idejéből. —

Irádszalom évi „nagyakarítása” közben érdekes, litografált irás került a kezembe. Egy darab történelmi mult. Az osztrák—magyar haderő hatodik hadtest parancsnokának 1916 október 27-én kelt napiparancsáról van szó. A parancs, amelyet Ennszer őrnagy írt alá, azt adja tudtúl annak, akiket illet — szigoruan csak azoknak — hogy őnsége Károly Ferenc József trónörökös, a keleti haderők főparancsnoka 1916 október 28-án d. u. pontosan 2 órakor Csiikszereében érkezik. A megleelő katonai és polgári fogadtatás a vármegyeház előtti parkban történik.

A parancs kiadásának időpontja a világháború közepére esik. 1916 október 27. Az osztrák—magyar haderők, a román csapatok kivonulása után, katonailag megszállották Erdély keleti részének polgárilag evakult területét. Csiikszereében alig volt a polgári lakosság közül még ember, a hatóságok is akkor érkeztek. A város különböző pontjain még füstölögtek a felégetett házak üszkös romjai... Ennivalórol szó sem volt. Minden a katonaság birtokában volt. Legfőkézetebb kincs a gyufa és petrolium, mert a városi villanyüzem még nem működött. Kimondott ur a város és környékén a hadsereg.

Ilyen körülmények között nem lesz érdektelen, ha a napiparancs rendelkezéseivel részletesebben foglalkozunk. Vannak benne olyan részletek és aprólékosagig kidolgozott rendelkezések, amelyeket ma talán nem igen értünk meg és keserden összefut a nyelv szájunkban arra, hogy a polgári vagydon védelem intenzívebb szükségének idején centiméterekkel kimért katonai parádékkal toglalkozott a katonaság. A nagy világháború derekán azonban még ugy látszik a régi osztrák katonai rend és tegyelem uralkodott és azt akkor úgy írta elő a dinasztreglame.

A napiparancs megállapítja a katonai és világi előkelőségek felsorakozásának sorrendjét. Precíz számításokkal van kijelölve mindenkinek a helye. Az erre vonatkozó tárcák katonai művészi munka. Megjelöli a parancs a ruhák

minőségét még a civilekre vonatkozólag is — mintha a székely lakosság nem vesztette volna el mindenét a menekülés során. Fekete szalon ruháját egy a főispán, mint a polgármester stb. ki tudja hol hagyta el? Hogy a katonai dísz-század és tisztikarra is foglaltatnak benne előírások a ruházatra vonatkozólag, az teljesen érthető.

A parancs szerint őnsége 2 órakor érkezik. Azonban a katonai és polgári előkelőségek kötelesek már 1 óra 45 perkor elfoglalni kijelölt csoportjukat. A térképen még az is megvolt jelölve, hol, melyik kapun jön be a trónörökös, hol kezd a tisztelgések fogadását. Szigoruan meg volt banya a meghívott vendégeknek, hogy őnségtől kérdezni semmit sem szabad. Ha kérdez, csak akkor felelni. Szabatosan, röviden. A tisztelgés fogadását őnsége a tisztelgés felállított dísz-század jobb oldalán elhelyezkedett hadtest-parancsnoknál kezdte meg, folytatja a sorra következő etappen-parancsnoknál, azután a dísz-század előtt vonul el. Azután következnek a hadtestparancsnokság tisztjei. Ezeknek sorát Albrecht főherceg, aki akkor hadnagyi rangban volt, nyitja meg. Utána Swoboda és Ennszer rittmesterek következnek, majd Theisz kapitány. Tőlük szigoruan 2 méterre, mint más beosztású tisztak, Hess őrnagy és Schulz lovassági kapitány részére volt kijelölve hely. Ismét két méterre hasonlóan a más beosztású tisztikarból Mezika és Peklar ezredek következtek, majd újabb két méterre a hadtáp és szanitéz osztagok kiküldötjei, Proch őrnagy, majd az egészségügyi főnök és az élelmiszeri ezredek zárták be ezt a csoportot. Hátuknál a matematikailag pontosan kiszámított távoliságra, az elképzelhető legnagyobb szimétriával felállítva gróf Kürigl és Néky lovassági kapitányok és gróf Stamm főhadnagy következtek. Majd Geroh és Brückner kapitányok. Azután Haas rittmester után a helyőrség parancsnoka Gárdony főhadnaggyal és Kubiny hadnaggyal.

Az első vonalban lévő további ötödik formációt a csendőrség és kórházak parancsnokainak tartották fenn. Báró Diószeghy csendőrszázados mellett Dr. Neugebauer ezredorvos következett. A hatodik formációt a bajor divízió tisztjei képezték. Tőlük astán több méterre, mintha ezzel is éreztetni akarták volna a polgári alárendeltséget, a hetedik formációt a polgári tisztviselők (szivilfunctionare) képezték. — Jobb oldalon az élen Gyalóky Sándor főispán, mellette az asztó megboldogult Fejér Sándor alispán, utána

Dr. Sándor Gyula a központi járás főszolgabírája, aztán Dr. Gál József a város polgármester-helyettese, majd Fejér György szolgabíró, alkalimilag kinevezett rendőrkapitány, aztán Dr. Orbán Gábor városi főjegyző. A legutolsó csoportot a papság részére tartatták fel, teljesen érthetetlenül. Dr. Csipak Lajos szemináriumi régens, főgimn. tanár egydül képviselte a papságot.

A parancsnak érdekes megjegyzése, hogy kedvezőtlen idő esetén a polgári előkelőségek a vármegyeház kinyitott nagy kapuja alatt, a lépcsőházban helyezkedhetnek el. Megható figyelem. Bizonyára kimélni akarták őket a meghibültől vagy hogy a ruhájuk megázzik az őszi esőzések esetén. A katonáknak pedig, mit jelentett volna a rossz idő?

Hogy miket kérdezhetett őnsége Károly Ferenc József trónörökös a tisztelgés megjelent katonai és civil vendégektől, arra legteljebb azok az érdekeltek emlékezhetnek, akik bizonyára nagy megtiszteltetésnek és kitüntetésnek könyvelték el, hogy a trónörökösrel kezest szoríthattak. Dr. Gál József ügyvéd, volt városi tiszti főügyész, aki akkor polgármester-helyettes volt, elmondja, hogy Károly trónörökös akkor pompázó ifjuságában igen szimpatikus volt úgy a katonaság, mint a polgárság körében.

— Hogy hívják? — kérdezte tőle.

— Dr. Gál József.

— Hol végezte tanulmányait?

— Kolozsvárt, ügyvédi vizsgát Marosvásárhelyen tettem.

— Mi volt azelőtt?

— Ügyvéd.

— Hány lakója van most a városnak?

— 89, a többi elmenekült.

Mindenesetre nem nagyon aktuális kérdések voltak ezek akkor, amikor a város romokban hevert és a polgárság az éhínség küszöbén állott. De, Istenem, nem lehetett várni, hogy egy trónörökös, akinek naponként több ízben kellett ilyen tisztelgéseket más és más vidékeken fogadni, kimerült és nem látta meg a helyi égető bajokat...

Vajjon a népszerű trónörökös, akit nemsokára Magyarországi trónjára ültettek, sejtette-e akkor a világháború szörnyű végét?... Az idők méhében vajdó végzettszerű szomorú történelmi eseményeket?... Es tragikus megdőbentő elmulását?...

Albert István.

Urnappja,

az Oltársentségnek, az Istennek ünnepe. Évről-évre nagyobb ragasszkodással és bensőségebb mélységgel ünnepli meg városunk katolikus társadalma ezt a napot. Különösen ez évben imponáns, felemelő keretek között jutott kifejezésre az Ur tisztelete. A mindenütt jelenlévő Istennek dicsőségére emelt gyönyörű oltárok előtt hatalmas, beláthatatlan tömeg vorut fel az uccáinkon. A vallásos érzésnek, a hitnek gyönyörű megnyilatkozása volt Krisztus ünnepe. A mai posványos világban, az erkölcsök süllyedésének kétségbeesztő zuhanása között jól esik látni, hogy az emberi lélek ragaszkodik és megkapaszkodni igyekszik a vallásos hit erejében. Az ember támpontot keres megpróbáltatásai és szenvedései között a jól esik látni, hogy Krisztusban, az Igazságok örök forrásában megtalálja az alapot. — Meneküljünk csak Hóssz és Imádságos szívvel építsük meg a lelkekben Krisztust, a békének és határtalan szeretetnek oltárát.

1918 június 15.

A világháború leggyászosabb évfordulója. A 38 ik vitéz honvédhadosztály legszerencsésebb hadlemléke. Ilik a mai generációnak emlékezni erre a gyilkos alkalomra, amikor a csiki fluk és apák eszel hullottak tömegsírba Aszlag előtt. A sok fényes haditettét megelőző 38 ik honvéd hadosztály, a vitézségéről híres 24 es, 22-es székely honvédek voltak az 1918 évi június 15-ik oltal offzívánk támadást nyitó első ozt opai. A rohamra induló, kemény harcokhoz szokott székely fluk tehetetlenül omlottak össze az ellenségnek teljesen sértetlenül maradt drótkadályai előtt borzalmas sáróttásban. Roham-roham után akadt fel, a hat óra pergtűz után, örökre érthetetlenül épn maradt akót ezredek előtti drótkadályokon. Június 15 én reggel, órák alatt tömegsírba futott az egész hadosztály. R ttenetes temetővé vált az egész hét kösség fennsíkja, amelyen értéknélkül folyt a székely ver egész napon keresztül, mindaddig míg az utolsó sebesült nyászörgésére is pontot nem tett a pusztító gáz. Csikvármegye ennek a borzalmas napnak vesztésé listáján első helyen vezet. Emékeszünk hát kegyeletos szívvel a véres nap megdöcölt áldozataira. Az idő mulik. Uj generációk jönnek, akiknek fogalmuk sincs a háborús borzalmak aszágoli méretéről. Gyűlölettel töltik meg a lelkeket, amelyet akármelyik percen drótkadálynak lehet frányítani. Nem árt ezekből a véres napokból példát állítani, az elmult háborús szenvedéseknek elrettentő értelmet adni, hogy soha többet meg ne ismétlődhessen egymásnak ez a kegyetlen pusztítása az újabb nemzedékekben.

— **Riasztó hírek Csikvármegye feloszlata-sáról.** Az idegességre és nyugtalanságra olyan bajlamos időben, hónapok óta tartanak a Csikmegye feloszlataáról kerülő hírek. Minden általános, leéptő természetű felső intézkedést egyenesen Csikmegye ellen irányulóknak állítanak be. Kerdődött ez a hangulat terjedése a pénzügyigazgatóság összevonásával. Természetesen Csikvármegye rendkívül sérelmesen intézódött el a kérdés, amikor Sepsiszentgyörgy lett az adókiróvási pénzügyigazgatóság székhelye. Asonban nem lehet személti téveszteni, hogy az egész ország területén mindenütt 4—5 vármegye összevonatot az új pénzügyi törvény szerint. — Tehát az összevonás tényével felesleges úgy alarmozni a közsélemlent mintha az egész pénzügyi átszervezés Csikvármegye feloszlataának kedvéért született volna. — Azután következett a betegségyelőző központnak Marosvásárhelyre való átszervezése. — Most a gyergyói járásnak megszűntetéséről szóló hírek ismét sok alkalommal szolgáltak arra, hogy előről kezdődjék a megye feloszlataát látó aggodalmak belgzolódásával való rémítetés. A gyergyói járás megszűntetése alkalmával a Monitorul Oficialban még 26 járásnak a feloszlata-sáról szóló intézkedés történt. Tehát nemcsak a gyergyói, hanem ugyanakkor a kérdvársárhelyi, parajdi és sok más megyének járásai megszűntetéséről van szó. Nem azt mondjuk, hogy nem fáj nekünk minden intézkedés, ami leéptést, megszüntetést jelent ebben a vármegyében. Mi e-upán arra akarjuk figyelmeztetni a községet, hogy a különben általánosnak látszó kényeszerű intézkedések nyomán ne idegenítsék magunkat, ne leépsztessük egymást és tömeg rémületbe ne alarmozzuk a közsélemlenyünket. Bizsunk csak meg abban, hogy a főispánunk, a képviselőink bizonyára látják annyira a történéseket mint mi és idejében igyekszünk elhárítani vármegyénk ellen készülő veszedelmeket. Felesleges riasztani és rémületbe heccelni a mai embernek elkoptatott és mindenre olyan érsény, beteg idegrendszerét. Különösen pedig azért is, mert jól tudjuk, hogy itt elhatárolásokat úgy sem befolyásolnak ezek az idegyakorlatok. Kíméljük meg tehát magunkat felesleges és ragadós isgalmaktól és bizzuk azokra a tennivalókat, akik kötelezőszerzőn ellátják az őrszem sser-pét.

— **Dr. Gyárfás Elemér szenátor látogatása Csikban.** Június hó 15-én Dr. Gyárfás Elemér szenátor Csikszentimás kösséget látogatta meg, ahol résztvett a Püspök ur által vezetett körmenetben. A körmenet lesajlása után Dr. Gyárfás Elemér a templom kerítésében összergyült imponás hallgatóság előtt megköszönte azt az áldás os munkát, melyet Püspök urunk a székely nép vallásos lelkiéletének emelése érdekében kifejt és az összergyült népet hitének további hűséges megőrszésére és védelmezésére buszította.

— **A csikszentimás róm. kath főgimnázium késimunka kiállítását közkívánatra meghosszabbították július hó 2-ig.**

— **Július hó 15 én a songorahangoló városunkba érkezik.** Kérjük a hangolásra szoruló songorátát előjegyezni a Vákár-útleiben.

— **A Xántus ünnepség a kedvesöten idő miatt június hó 25-re halasztatott el.**

— **A közbirtokosságok ellenőrszése.** A nemzeti szövetségi hivatal a folyó évi április 7-én kihirdetett módosított szövetségi törvény alapján a közbirtokosságok és vagyonközösségek ellenőrszése céljából hat ellenőrségi körzetet létesített. Brassó, Csik, Háromszék, Maros- és Udvarhelymegyék George Manolache erdőmérnök inspektor vezetése alá tartozó hatodik körzetbe osztattak be. Ezen körzetbe ellenőrsz inspektorok gyanánt George Draganescu, Egen Ritter és Kertész Béla szövetségi felügyelők nevezettek ki. George Manolache körületi inspektor, Kertész Béla gasd. felügyelővel együtt már megkezdte a csiki közbirtokosságok ellenőrszést a több közbirtokosságnak ügykezelését és számadásait felülvizsgálva, utasításokat adott a közbirtokosságok vagyonkezelése és számadásainak mikénti elvégzése iránt.

— **Nagy sportünnepély a gyakorlótéren június 25-én.** A helybelli sportegyesület június 25 én délután 3 órai kasdettel nagyszabású sportünnepéget rendez a gyakorlótéri pályán. A sportaszerű szórakozásnak minden elképeszhető változata felvonul ezen alkalommal és a községnék igazán kellemes délutánt ígér. Foot-ball mérkőzés, székbasfutás, lepényevés, bicikli és motorbicikli verseny, atlétika, torna számok, gyermekkosci verseny stb. Képvisele lesz a népnepeség valamennyi meglepetése. Mosgalmas, rendkívül gondos és körültekintő rendezés teszi kellemessé június 25-ét, amelyre városunk és vidéke községnék ezuton is sivesen látja a Sportegylet vezetősége.

— **A közbirtokossági vagyonok ismertetése a Nemzeti Szövetségi Hivatal előtt.** Amint ismeretes a közbirtokossági vagyonkezelés ellenőrszése és felügyeleti joga a szövetségi törvény szerint a Nemzeti Szövetségi Hivatal hatáskörébe utaltatott át Ezen hivatal felkérésére dr. Pál Gábor képviselő részletes tanu-mányt dolgozott ki a közbirtokossági vagyonok eredetéről és miben léteéről. Miután a Szövetségi Hivatal maga kérte Dr. Pál Gábort ezen ismertetés elkészítésére, binni lehet, hogy komoly asndék van a közbirtokossági vagyonok különleges helyzetének megismerésére s ezzel a havesi közös gasdálkodás nagy értékeinek támogatására. Ennek redményes munkája megkívánja, hogy elsősorban a közbirtokossági szervezetről, hivataráról tiszta képet kapjon az ellenőrszést végző hivatal. Hogy a közbirtokossági vagyonkezelés és fertő a mai áldatlan állapotokhoz jutott bizony annak is tulajdonítható, hogy igen sokszor alig volt fogalmuk felügyeletet gyakorló hatóságoknak is arról, hogy mi az a közbirtokosság, mi annak nemzetgazdasági jelentősége, eredete és hivatása.

— **Villany-misériák.** Nem a világításról van szó, ne tessék megijedni. Az iparparam fogyasztói panaszkodnak ezuttal. Nem is a drága villanydíjat panaszkolják, hanem a rendtelent. Néhány év óta ugyanis a Ganz-cég nappali áramszolgáltatást vezetett be az ipari üzemek részére. Átszerelték az összes ipari üzemeket villanyra és akkor jött a meglepetés: áram nem akkor volt, amikor kellett, hanem akkor, mikor a Ganz-cég akarta. Így aztán megtörtént, hogy a szabályos munkaidőhöz kötött üzemek a szokott munkaidő alatt nem kaptak áramot. A héten egy iparfelügyelő látogatta meg a villanytelepet és az ő tiszteletére megvonták az áramot az ipari üzemektől. A pihenő nap alatt aztán reá jöttek, hogy rossz a vezeték és egy harmadik nap kellett, míg azt is megjavították. Ha egy vezetéknek a megjavítása félnapokat vess igénybe úgy jó volna, ha a villanytelep gondoskodna annak a megjavításáról olyankor, mikor az a vezeték nincs igénybe véve. Vagy tartson megfelelő szakmunkásokat, akik percek alatt végzik est a munkát.

— **Kinevezés.** A csikszentimás pénzügyigazgatóságos Ivan Butu joghallgató és Boer Ignác, a felsőkereskedelmi iskola absolvensé tisztviselőknék kinevezettek.

— **Fehér Imre és Fekete Rósi rendezésében városunk műkedvelői június hó 14-én este a Vigadó nagytermében előadták a Jim és Jill című operettet.** A darab főszereplő Moldován Jolán, Moldován Olga, Hajdu Lenke, Szabó Pici, Pototzky Irma, Dasbek Jolán, Nuriásny Bandi, Sprence Gyurka, Símó Ferenc, Csedő György játszották meg. A darabot a kiválóan ügyes, gyakorlott műkedvelők lendülettel vitték sikerre. Az operett több táncbetétet tette változatossá, amelyekben Harcsa Manó, Kalfás Baba, Ferenczy Mici, Albisi Gabi és Negra Irén táncudása kellemesen lepte meg a nagyszámú községnék. Fehér Imre és Fekete Rósi most egy gyermekelőadást készítene el, amely ezen operett precíz színrehozása után nagy érdeklődésre tarthat számot.

A nagysikerű operettét június hó 18-án este, a közbirtokosság székházában megismétlik.

— **Törvényességi hírek.** Sztolka István 27 éves kásonaltni kovácrot és év január hó 27-én Sándor Béla kásonaltni legény késsel le akarta szurni és életveszélyesen fenyegette. Sztolka a fenyegetőző legényt egyetlen fejcsapással leütötte. A bíróság Sztolkát halálközös súlyos testi sértés miatt 4 havi fogságra ítélte, amit a vizsgálati fogsággal kitöltöttek is vett és elrendelte Sztolka szabadonbocsátását.

— **Öngyilkosságok.** Gál Ádám 79 éves gyergyóalfalvi gasda napokkal eselőtt lakásáról elútt. Június hó 9-én a kösség kúselében levő erdőben hullasagot éretek az arra járók és az ut közelében megtalálták Gál Ádámot, aki nadragénijával felakasztotta magát egy fára. Valószínűleg anyagi bajai miatt követte el az öngyilkosságot. — Kedves Lajos 65 éves szentdemokosi gasda nyomora miatt felakasztotta magát.

— **Főgimnáziumunk tornavisszajája gyönyörű napautés időben kezdődött** Urnappj délután 3 órakor *Beozásy Zoltán* tornatanár vezénylese mellett. Az ifjuság páratlan tökéletességgel mutatta be a teljesen modern típusu magyar gyakorlatokat. Asután jött a közsé talajtorna, amelyet a hét osztály a legnagyobb fegyelmességgel végzett. As I. és II. o. staféta versenye, amely futással, ugrással és mászással volt kombinálva, asután a gerelydobás, amelyben főkép Csikrák L., Gál I. VI, Vadász K. VII. o. tanulók tettek ki. A III. és IV. o. tanulók stafétája komikus jellegével sok derűs percet szerszett a szép számú községnék. A diszkos dobás után pompás volt a fluk gulája, amelyben az ifjuság teljes számban részt vett. A méretében is nagyszemű ólógula úgy hatott, mint egy káprásatos tabló. Sajnos, hogy a többi számok megtartását a hirtelen jött sápor megakadályozta. As eső elől a községnék jó része a kiállítás terembe menekült, ahol asintén megtalálta a maga örömét a fluk késimunkájában. A tornavizsga a legteljesebb fegyelm és öntudatos munka jegyében zajlott le. Ejenek a mai derék diákjaink s agilis tanárak!

— **Megint tanfolyamra rendeltek a magyar tanítókat.** Az állami kövoktatás szolgálatában álló magyar tanítók állandó herce-hurcájáról sokszor megemlékezünk és nem ismeretlenek községnék előtt azok a sorozatos nyelvviszágak, melyeken tanítóinkat megrostálták. Úgy látszik, hogy a még megmaradt pár tanító perfekt nyelvtudása sem elegendő, mert a tanfelügyelőség június hó 20-iki egy hónapos tanfolyamra rendelte gyergyószentmiklósr a állam kötelekében levő összes magyar tanítókat.

— **Meghalt a vanderuton levő munkanélküli.** Iloméri András nagyváradi illetőségű, nős, hét gyermekes sofför munkát keresni indult. Utközben felkérdezett egy kereskedelmi utasó autójára és aszal jött Gyergyószentmiklósig. Itten rosszul lett, mire beszállították a kórházba, ahol rövidesen meghalt. Husmérgezését állapították meg rajta és belső részeit beküldték a bukaresti bonctani intézetbe, de még eredmény nem érkezett vissza.

— **Betöréses lopas.** A csikszentimrei „Hangya” szövetségi helyiségét ismeretlen tettesek feltörték és onnan 700 lej készpénzt és nagymennyiségű árut elloptak. A csendőrség bevezette a nyomozást.

— **As új számlabélyegek.** A csikszentimás pénzügyigazgatóság közli, hogy a pénzügyminiszterium 65070 számú rendeletével június 1-től egy sorosat új számlabélyeg forgalombahozatalt rendelte el 2, 4 és 10 lejes értékben A. 01-től A. 99-ig sorasamonva. Ezen bélyegek átmérő 52/42 mm.-esek és két részből állanak. Azon a részen, mely a másolatlan marad, van az ország cimere és az érték betűkkel kirva; azon a részen pedig amelyik a számlára kerül, van II. Károly király képe és az érték számokban kifejezve. A bélyeg mindkét felének felső részén a „Románia” szó áll, oldalt pedig rá van nyomtatva: facturi, borderouri. A rendes sorasámon kívül a bélyeg mindkét felén van egy rendszám is, feketével nyomva a bélyeg szines alapjára. A bélyegek szines a következők: 2 lejes kék, 4 lejes vörös, 10 lejes lilá. A régi számlabélyegek szeptember 1-ig maradnak forgalomban, beváltásuk pedig szeptember 1. november 1. között történik.

— **Leiki megbeszélés.** Június hó 22-én délután 1/6 órakor (csütörtökön), az Oltáregylet és Kongregáció tagjainak számára leiki megbeszélés lesz a helybelli róm. kath. főgimnázium kápolnájában.

— **Iskolai bucsu ünnepély a róm. kath. főgimnáziumban.** A napokban tartotta bucsu ünnepélyét a csikszentimás róm. kath. főgimn. 7. oszt. As ünnepélyes keretek között lesajlott évzárás alkalmával megható módon buszított egymástól diákok és tanárok. A tanárok buszító buszdel után néhány diák diáktársal nevében megköszönte tanáraiknak a kitarító munkát, fáradozást és vesződséget, amit az ő nevelésük és tanításuk érdekében kifejtettek, majd a kisebb diákok megköszönték külön nagyobb diáktársaiknak azt a kedves munkát, amit az év folyamán a fölöttük való felügyelettel gyakoroltak. A tanárokhoz való ragasszkodás legssébb példáját mutatta a gimnázium mintaosztálya, a hetedik osztály, mely osztályfőnökének Dr. Boga Lajos tanárnak az évek során át kifejtett munka elismerésül és hálijának, ragasszkodásuk jeléül igen eszép eméktárgyat adományozott. Es a kis aktus legkiemelkedőbb példája annak a sserető megértésnek, amikor a tanár diákjait nem az oknéltűl alkalmazott szigorúsággal és fenyegetéssel akarja tanulásra sorsítani, hanem a szülői szeretetet is helyettesítő gondos felügyelet és jóakaratu barátság kiéptítésével teremti meg a tanár és diák közötti harmoniát és gyöngéd figyelemmel oktatja a tanulókat a további kitarító szorgalmas munkára.

— **Két hónap vereségért.** Péter József és István gyergyóremetei gasdák megtámadták és bántalmasták Nagy Istvánút. A törvényessék 2—2 hónapi börtönrre ítélte őket.

— **Itélet a börtönbén fellasadt kommunis-ták ügyében.** Május hó 17-én reggel a helyi ügyességi fogházban a börtöngangató parancsára a kommunis-ta foglyoktól a számukra kívülről bevitt élelmiszer és ruhaneműt elakarták szedni, hogy azt külön e célra fenntartott helyiségben helyessék el és számukra csak meghatározott időben adagolva adják be. A foglyok a rendelkezések ellené szegültek, amiből összetűzés keletkezett. A tárgyalás során a fogházőrök eszűvel bizonyították, hogy Florea Sándol és Pop Vasile börtön-őröket súlyosan bántalmasták. A törvényessék Erdős István egy évi börtönrre és 3000 lej pénzbüntetésre, Borsa Lajost 6 hónapi börtönrre és 1500 lej pénzbüntetésre, Imecs Mihályt és Bedő Antalt 3—3 hónapi börtönrre és 1000 lej pénzbüntetésre ítélte.

— A szenttamási milliós lopás tárgyalását július hó 5-re napolták el, miután az iratok a semmitösséktől még nem érkeztek vissza.

— Ünnepeit a falu. Lapunk múlt heti számában közzítettük a calkszeredai bérnalással kapcsolatos ünnepek bosszámolóját, melyből tévedésből kihagyott a következő szöveg: „Az ünnepen meglátászt, hogy mindenki kivette a részét az előkészítő munkából s az ünnepon pedig mindenki ünnepeit. Nem engedi e lap terjedelme, hogy neveket soroljunk fel, az azonban csak örömet és meglepetést váltott ki, hogy az eszperes-plebanostól elkendő — tehát egyházi hatóságok — s a helyi hatóságok az agilis fiataljegyzőjével, bírálóval együtt közösen igyekeztek harmonikusan úgy dolgozni, hogy a püspök látogatását hosszú időre emlékeztetessék tették. H. neveket sorolhatnák fel a fentiekben kívül említenem kellene az utáregylet munkás tagjait, képviselőjüket, az egyháztanácsot agilis elnökövel s a fardhatatlan kántorokkal, akik az előkészületeket, templomi és egyházi dolgokat irányították. A községi jegyző és bíró munkája csak a tanács és a nép jóakaratu támogatása folytán válhatott tökéletessé. Nem volna egész es a kis bosszámoló, ha nem említenék meg azt a más vallású igazgató tanítót, aki nemcsak most, hanem mindig szeretettel van mindea szépnek az élen, segít, dolgozik, megis van az értelme, mert mindig csak szeretetben részesül. Nemcsak a püspök helyettes urnak s a más jelen volt vendégeknek, hanem a helybelieknek is hosszú ideig emlékbene fog maradni ez a szép nap, amit a harmonia s a szeretet tett széppé. K. I.

— Halalozás. Id. Dávid E. ékné szül. Kocsis Erzsébet, 71 éves korában, folyó évi június hó 17-én meghalt Csikszerezében. — Elhunytban Dávid István kórhásgondnok édesanyját gyászolja. Temetése folyó évi június hó 19-én délután 4 órakor lesz, a Borviz-ucca 31. számú gyászházban.

— A calkszeredai Takarékpénztár oszódügýében június hó 17-én hirdette ítéletet a törvénysek. Az ítélet Balogh Géza igazgatót és Bilint Vince cégjegyzőt az ellenük emelt vád alól felmentette, miután azokban a számdokosság beizgazolást nem nyrt.

— Szövótanfolyam, a calkszeredai felöltöt leányok Mária kongregációjának rendezésében 1933 évi június 22-ől szeptember 1-ig. — A szövótanfolyamot szakértő egy vezető kezdőtnek és haladónak. (Tan-dij havonként 20 jelentkező esetén 150 lej, 30 jelentkező esetén 100 lej). Minden három jelentkező gondoskodik egy szövótasékról. A külföldi levelezés meg-tanulásához kevés anyag szükséges. Jelentkezni lehet a Vákár-üzletben.

— Fontos figyelmeztetés. A Csiki Lapok múlt heti számában közölt felvilágosítás kiegészítéséül figyelmeztetnek az összes kisipari munkások, hogy bejelentési kötelezettségnek most már annál is inkább haladéktalanul tegyenek eleget, mert az új szabályok értelmében a mulasztás szigorú büntetéseket von maga után. Folyó évi június hó 1 napjától az összes kisiparosok is biztosított tagok, tekintet nélkül arra, hogy tartanak-e kiegészítő személyzetet vagy nem. Tehát úgy a maguk, mint alkalmazottjikk biztojtásához szükséges nyugta-könyvek, illetve bélyeg-ek beszerzése céljából a társadalom biztojtó hivatalnál jelentkezzenek. A biztojtási bélyeg-ek beragasztása úgy történik, hogy a könyvecskében levő lap első és hátsó oldalának vonatkozó rovatába illesztendő a járulék bélyeg és a könyvecské karton boríték lapjának belső oldalára a heti 2 lejes taxá bélyeg. — A kisipari munkások (szabó, kovács, kerékes, asztalos, szobrászó stb.) kötelesek egy névjegyzéket vezetni s ebbe foglalkoztatott személyzetük személyi adatainak felvitelétől kivül, a szögálatba lépés napját és az eltávozás idóját is pontosan beírni. Ugy a nyugta-könyvecskéket, mint a járulék bélyeg-ek a társadalombiztojtó hivatal végrehajtó tisztviselőinél is kaphatók. A törvény a kisiparosok biztojtását a következőképp állapítja meg: Azok a kisiparosok, akik segítség nélkül dolgoznak, tartoznak a III. napibérosztályba, azok, akik egy tanorcot tartanak esnek a IV. ik napibérosztályba és akik segédet is alkalmaznak, az V. ik bérosztályba soroztatnak. A betegségleyezési járulékok hiteknént, amelyek bélyeg-ekben rovatnak le, a következők:

I-és napibérosztály (24 lej napi kereset) = 6 lej
II-ik " (25—45 lej napi kereset) = 12 lej
III-ik " (46—79 lej napi kereset) = 22 lej
IV-ik " (80—99 lej napi kereset) = 30 lej
V-ik " (99 lejen felül i kereset) = 36 lej

A bélyeg-ek értékeinek felo része, mint eddig is, az alkalmazott keresetétől levonható; a keresetnélküli tanorcot járulékat teljes összegében a munkások fizetik. Az eddigi szokásos be- és kijelentések folyó évi június hó 4-ik napjával megszűntek. Igazgatósg

— Az alsórákosi (Nagyküküllőmegye) kőbányában tudomásunk szerint munkásokat keresnek. Csak olyan munkások jelentkezzenek, akik értenek a kőtöréshez, a kőfaragáshoz vagy megvárják azt tanulni.

— Tettenért kiskoru tolvaj Miklós János 15 éves ditrói illetőségű gyermeket a rendőrség tettenérte, amlat az épülő gör. ke. templomról építési anyagokat lopott. Bírjást indítottak ellene a fiatalok bíróságánál.

— Elhalasztották a ditrói adolopás tárgyalását Partiu Nicolae ditrói adófönök ismeten 365 ezer lejes lopásának tárgyalását a bíróság a tanuk meg nem jelenése miatt június hó 14-ől szeptember hó 19-re halasztotta.

— Országos galambblöv verseny Herkulesfürdón. A lugosi vadásztársaság július 8 és 9-én Herkulesfürdón országos galambblöv versenyt rendez, amelyen a montecaroli nemzetközi galambblöv versenyek szabályai szerint folytatnak le. A versenyek programja a következő: Július 8-án szombaton d. e. 9 órától kezdve 20 db üvegömbre, d. e. 3 órakor 25 db

agygallambra 10-10 és 5-ös szeriában. Vasárnap d. e. 9 órakor 10 pár üvegömbre 5-5-ös szeriában d. e. 3 órakor 7 db öd galambra. Mindkét napon át tartatik az országos ödlovó verseny is, kis kaliberű golyós fegyverekből (22 cal.) 30 méter távról. Minden versenyszám három öd helyezettje értékes díjazásban részesül. A versenyszámok lefolytatása után „pou” versenyek lesznek. Nevezések 200 lej, löversenye, mely a 25-ös agyaggalamb verseny, 300 lej. Nevezést díjak július hó 1-ig Stocker Antal egyesületi pénztáros Lugjo (Jud. Severin) str. Eminescu l. omre köldendők legközelebb azonban a verseny napján d. e. 10 óráig a nevezési pénztárral jelentendők be. Tekintettel arra a nagy érdeklődésre, ami a verseny iránt már is mutatkozik, a rendező társaság ezúton is felkéri a résztvóni öhszjtokat, hogy lakásigényeik biztojtása végett jöveletüket mielőbb sziveskedjenek a furdőigazgatóknak bejelenteni, megjelölve az igényelt szobák számát. Az utazás megkönyvítése végett a rendező vadásztársaság eljár, hogy a résztvevők kedvezményes oda és visszautazásra jogosító igazolványokat kapjanak. A verseny résztvevői jogosultak saját fegyvereiket és töltényeiket használni, amennyiben ez a versenyszabályok előírásainak megfelel. A golyós ödlovészethez szintén használható 22 cal. vont osövű saját fegyver, azonban sznelleres fegyverek kizártnak. A verseny védnök-ségére Mooloni udv. lövadászmester, Economu tábornok, a VII. hadtest parancsnoka, Sauleson, az orsz. vadászati egyt. elnöke, Dr. Olariu Titus Severin megye főispánja, valamint Craiucoson, a furdőigazgatósg kérésük fel. A verseny bír. biztojtásában a Severin-, Temes-Torontál, Ca ag, Mehadinji és Arad megyék vadászati felügyelői, val mint a különböző vadásztársaságokból delegált tagok foglalnak helyet.

INVITARE.

Domnii acționari ai băncii Banca de Economie S. P. A. Tulgheș — Közgazdasági Bank R. T. Gyergyótölgyes sunt convocati la

A XXVI-A ADUNARE GENERALA

pe ziua de 25 Iunie 1933, la ora 3 p. m., in localul susnumitei bănci. — Ordine de zi:

1. Deschiderea prezidențială și emiterea a doi acționari spre verificarea acțiunilor reprezentate. — 2. Raportul Consiliului de Administrație și al Censorilor, statorirea bilanțului și a contului de Profit și Pierdere pe anul 1932 și a da absolutului. — 3. Hotărare asupra viitorului și a continuării institutului, precum și a chestiunii de alegere statutară pendintă de aceasta a Consiliului de Administrație și Censorilor, precum și a funcționarilor — 4. Eventuale propuneri.

Bilanțul pe anul 1932. Active: Cassa 131.18, Cambie 7.065.223. — Ipoteci 149.030. — Creanțe contractate 104.515. — Hărții de valoare 75.000. — Dobânzi exigibile 936.696. — Deficit 431.607. — Total Lei 8.762.202.18. Pasive: Capital de acțiuni 2.000.000. — Fond de rezervă 10.500. — Fond pentru creanțe dubioase 31.749.79. Conturi curente 3.617.311. — Depuneri spre fructificare 2.160.372.70. Reescompturi 562.250. Diversi 77.806.70. Spese neachitate 254.310. — Camăte transitorii 2.980. — Dividende neridicate 44.922. — Total Lei 8.762.202.18.

Contul Profit și Pierderi pe anul 1932. Pierderi. Dobânzi de cont-curent 345.265. — Dobânzi de reescompt 6.487. — Dobânzi pentru depuneri spre fructificare 2.735. — Camăte transitorii 2.980. — Spese 224.975. — Total Lei 582.442. — Profit. Camăte a-larente 150.765. — Diverse 70. — Deficit 431.607. — Total 582.442. —

Tulgheș, la 31 Decembrie 1932.

Ij. Todor Antal director-executiv, Aurel I. Nicolescu președinte, dir. gen., Brassay Sándor contabil, Csató Alexandru membrul direcțiunii, Ing. P. Bejan m. d., Dumitru Dobrea m. d., ifj. Bodor Antal m. d.

S'a verificat și aflat in bună de Censori: Gheorghe Zaitz censor, Strul Móríc preș. censorilor, Haim Simon, censor.

A budapesti mintavásárt meglekintettem es a legujabb modern minta lapokkal rendelkezem.

Árúknak és munkákvitelben győződjön meg. Bejárt érdeke!

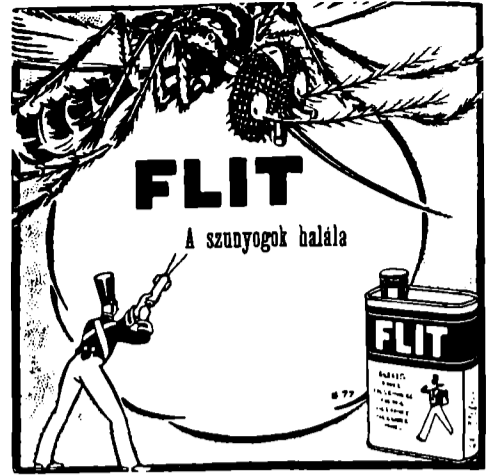
Kontárokkal ne dolgoztasson, mert az legdrágább. Isletelen munkába penst ne tegyen.

FILÓ
ARPAD
MŰBUTOR ÉS
ÉPÜLET + ASZTALOS.

Háló, ebédli és iroda berendezések

a leggyeserűbbtől a legfinomabb kivitelig minden leonállított árákkal beszereshetők:

Nagy G József asztalosnál, Zsögöd. Megfelelő biztojték mellett részletfizetésre is.

Külföldi egyetemet végzett fiatal nyelv tanár speciális módszerrel, elegendő jelentkező esetén

3 hónapos nyelv-tanfolyamot

tartana, június 15-iki kezdettel, angol, francia, német és olasa nyelveken. Havi tandij 150—300 lej a jelentkezők száma szerint. Jelentkezőket elfogad a Vákár-üzlet.

Közönség figyelmébe!

28 évig voltam a calkszeredai „GANZ”-villamossági cég

FŐSZERELŐJE,

bű és tuzgó szolgáltatásimért leépl-tettek s most Csikszerezében

ÖNÁLLÓSÍTOTAM MAGAM.

Elválllok minden e szakmába vágó elektromos munkákat, u. m.:

MODERN LAKBERENDEZÉSEKET

csengőket, erőátviteli szerele-eket a legutányosabb árák mellett. Az általam végeztetett munkálatokért szavatosságot vállalok.

Szives pártfogást kér:

Paulovits Antal villanszerelő,

Gimnasiun uoca 109. szam.

KÜKÜLLŐMENTI BOR

literenkinti ára házhoz

a legolcsóbb 12 Lej

A „ZÖLDFÁNÁL” CSIKSZEREDÁBAN.

Hirdetmény.

Az érdeklődők tudomására hozzuk, hogy a Societate Anon. Forestiera Unioa bukaresti cég gyimes tarhavasí fűrészlüzemének beszüntetése folytán, nevezett lüzemnek teljes berendezése és annak esetleg egyes objektumai is u. m. gyárépületek, laképületek, gőzgépek, motorok, kazánberendezés fagyapott gépek, gát-terek, kőfűrészek, esztergapadok, gyalu-padok, fu-ógépek, kőszőrölógépek, bolinder, valamint egyéb szakberendezések és tárgyak eladásra hozatnak.

Es-n célból egy a vállalat tisztviselőiből kiöltött biztojtás fogja az árverést 1933 évi június hó 26 és 27-én, a vállalat gyimes-tarhavasí irodahelyiségben délelőtt 10 órai kezdettel, megtartani.

Közlelbbi eladási feltételek, valamint a szükséges információk írásbeli uton is beszereshetők. Ugyancsak meglekintethetik az érdeklődők a berend-zéseket stb., bármikor az lüzem-vezetősg hosszjárulásával.

Ghimés, 1933 évi június hó 5-én.

Soc. Anon. Forestiera Unioa în București Administrația Fabricel Ghimés.

Könyvkötészeti munkákat

a legesebb es legtartosabb kivitelben a legutányosabb árák mellett eszkösöl a

Vákár üzlet, Csikszereda.